

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5647-18

meddelad i Stockholm den 26 februari 2019

SÖKANDE

1. AA
2. BB

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Näringsdepartementet) beslut den 5 oktober 2017, N2017/02993/PBB, avseende överklagande av Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut i fråga om bygglov på fastigheten Boden 2:129, Bodens kommun

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

BAKGRUND

1. AA och BB äger fastigheten Boden 2:129 som ligger utanför område med detaljplan. Fastigheten ägdes tidigare av Försvarmakten och ligger i närheten av Pagla övningsfält, som är utpekad som riksintresse för totalförsvaret. På fastigheten finns en industribyggnad beträffande vilken de i maj 2014 ansökte om bygglov för ändrad användning till bostadsändamål. AA och BB bor i en lägenhet i en annan byggnad på fastigheten.

Dok.Id 200509

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

2. Miljö- och byggnadsnämnden i Bodens kommun avslog ansökningen med följande motivering. Försvarmakten har anfört att en ändrad användning till bostadsändamål inte är förenlig med riksintresset för totalförsvarets militära del och att boende inte är lämpligt på fastigheten. Regeringen har i tidigare ärende funnit att byggnaden inte är lämplig att nyttjas som bostad.
3. AA och BB överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Norrbottens län som avslog överklagandet. De överklagade länsstyrelsens beslut till Umeå tingsrätt, mark- och miljödomstolen, som överlämnade ärendet till regeringen för prövning.
4. Regeringen avslog överklagandet. Enligt regeringen kunde inredandet av byggnaden för bostadsändamål inte anses lämpligt med hänsyn till de bullerstörningar som verksamheten vid skjutfältet ger upphov till och de föroreningar som finns kvar i marken. Den sökta åtgärden skulle vidare komma att medföra krav på begränsningar av den militära verksamheten och på sikt påtagligt försvåra utnyttjandet av skjutfältet och därmed också påtagligt skada riksintresset. Det allmänna intresset ansågs ha sådan tyngd att det enskilda intresset av att få inreda industribyggnaden för bostadsändamål fick stå tillbaka.

YRKANDEN M.M.

5. AA och BB ansöker om rättsprövning och anför bl.a. följande. Försvarmakten borde förklara varför boende i den ena eller andra byggnaden, som ligger ca 50 meter från varandra på samma fastighet, skulle försvåra för Försvarmakten att utöva sin verksamhet och medföra en påtaglig skada på riksintresset. Ur bullersynpunkt är den aktuella byggnaden bättre och ur miljösynpunkt är det ingen skillnad eftersom de redan är folkbokförda och boende på fastigheten.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Rättslig reglering m.m.**

6. Av 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut framgår att en enskild får ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
7. Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.
8. Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23 ff. och 234).
9. Av 9 kap. 31 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, framgår att bygglov ska ges för en åtgärd utanför ett område med detaljplan, om åtgärden uppfyller bl.a. de krav som följer av 2 kap.
10. Enligt 2 kap. 1 § PBL ska vid prövning av frågor enligt lagen hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen. Prövningen ska enligt 2 § syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Härvid ska bl.a. bestämmelserna i 3 kap. miljöbalken tillämpas.

Mål nr
5647-18

11. I 2 kap. 5 § första stycket PBL anges att bebyggelse ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl.a. människors hälsa och möjligheterna att förebygga bullerstörningar.
12. Enligt 3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken ska områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

13. De i målet tillämpliga bestämmelserna är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. I målet har inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de aktuella bestämmelserna ger eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Kristina Ståhl, Mahmut Baran, Leif Gäverth och Helena Rosén Andersson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Esin Tubluk.